

ESTONSKO

SYSTEM VŠ VZDĚLÁVÁNÍ

Lucie HAMŽOVÁ
Lucie NAVRÁTILOVÁ
Diana PAVLUSÍKOVÁ
Veronika ŠOUKALOVÁ

OBECNÉ INFORMACE

VZDĚLÁVACÍ SYSTÉM

- Počátky ve 13. století (první klášterní školy)

VEŘEJNÝ ŠKOLSKÝ SYSTÉM

- Od roku 1686 (jeden z nejstarších systémů)

UNIVERSITY OF TARTU

- První univerzita v Estonsku (1632, Gustav II. Adolf)
- 14 000 studentů (1 300 zahraničních)

DALŠÍ UNIVERZITY

- Tallinn University
- Tallinn University of Technology
- Estonian University of Life Sciences
- Estonian Academy of Arts
- Tallinn School of Economics
- Estonian Business School (S)

ESTONSKÝ VZDĚLÁVACÍ SYSTEM

- ▶ Roste úroveň vzdělanosti
- ▶ Dlouholeté kvalitní VŠ vzdělávání
- ▶ Rozvoj jazykových dovedností
- ▶ Otevřenost k inovacím a modernizacím
- ▶ Rovný a chápavý přístup
- ▶ Vysoká kvalifikovanost a celoživotní vzdělávání učitelů

- ▶ Minimální rozdíly v úrovni vzdělávání na venkově a ve městech
- ▶ Pouze 5 % žáků nedosahuje základního vzdělání
- ▶ Nízký počet opakování ročníků

- ▶ Podpora studentů v zakládání start-upů

HIERARCHIE VZDĚLÁVÁNÍ

VZDĚLÁNÍ	ÚROVEŇ	STÁŘÍ	ROKY	
PRIMÁRNÍ	Primární	7-16	9	Základní škola
	Sekundární všeobecné	16-19	3	Gymnázium
SEKUNDÁRNÍ	Sekundární odborné	16-19	3	Instituce odborného vzdělávání
	Postsekundární odborné	19-22	2	Instituce odborného vzdělávání
TERCIÁRNÍ	Bakalářské		3-4	Bakalářské studium
	Magisterské		1-2	Magisterské studium
	Doktorské		3-6	Doktorské studium

VYSOKOŠKOLSKÉ VZDĚLÁVÁNÍ

UNIVERZITY (akademické)

- ▶ VŠ vzdělání + specializace na výzkum a všeobecný rozvoj

BAKALÁŘSKÉ STUDIUM

- ▶ Základní porozumění a znalosti v oboru (3-4 roky)

MAGISTERSKÉ STUDIUM

- ▶ Rozšiřování odborných znalostí a dovedností (1-2 roky) + min. 1 rok praxe

DOKTORSKÉ STUDIUM

- ▶ Získání znalostí a dovedností potřebných pro výzkum i kariérní postup (3-6 let)

INTEGROVANÉ STUDIJNÍ PROGRAMY (magisterský titul)

- ▶ Medicína, farmacie, zubní lékařství, veterinární lékařství a architektura (5-6 let)

ODBORNÉ VYSOKOŠKOLSKÉ INSTITUCE (profesní)

- ▶ Poskytují vyšší odborné vzdělání

- ▶ Podmínky pro přijetí na VŠ
- ▶ Více než **130 studijních programů**
 - ▶ Nejoblíbenější je ekonomie, správa a právo (23 %)
- ▶ **46 200 vysokoškolských studentů (2018)**
 - ▶ 4 400 zahraničních studentů

20 VYSOKOŠKOLSKÝCH INSTITUCÍ

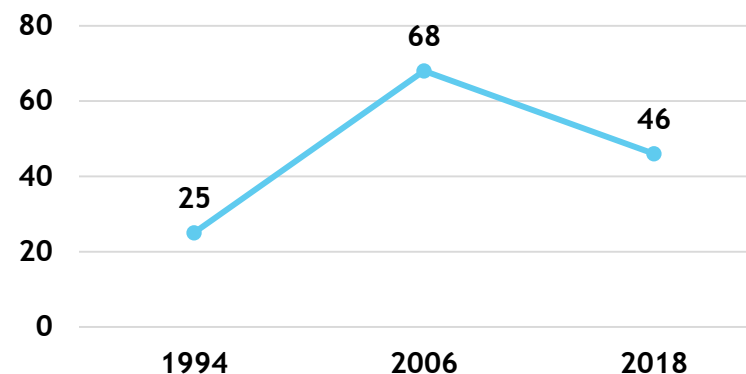
▶ SOUKROMÉ VŠ:

- ▶ 6 soukromých VŠ
- ▶ Financuje vedení soukromé vzdělávací instituce

▶ VEŘEJNÉ VŠ:

- ▶ 14 státních VŠ a odborných VŠ institucí
- ▶ Financovány především ze státního rozpočtu
- ▶ + příjmy z placených služeb
- ▶ + příspěvky ze strukturálních fondů EU (ESF)

POČET VŠ STUDENTŮ (v tis.)

STRUKTURA VZDĚLANOSTNÍHO POTENCIÁLU

- ▶ **Vysoká úroveň sekundárního vzdělávání**
 - ▶ 90 % populace ve věku 25-64 let má alespoň sekundární vzdělání (OECD 75 %)
 - ▶ jeden z nejlepších výsledků v rámci OECD
- ▶ **Značné genderové rozdíly v dosažení terciárního vzdělání**
 - ▶ 38 % populace ve věku 25-64 let dosáhlo terciárního vzdělání (OECD 33 %)
 - ▶ 47 % žen (OECD 35 %)
 - ▶ 29 % mužů (OECD 31 %)

DECENTRALIZACE VZDĚLÁVACÍHO SYSTÉMU

- ▶ Sdílené řízení místní samosprávy a státní správy
- ▶ Stát stanoví normy, formu financování, dohled a hodnocení kvality
- ▶ Vysoká míra autonomie při přidělování zdrojů a výběru zaměstnanců
- ▶ Více rovných příležitostí k získání vzdělání

INSTITUCIONÁLNÍ ZAJIŠTĚNÍ A PRÁVNÍ ÚPRAVA VŠ

- ▶ **Ministerstvo školství a výzkumu (Ministry of Education and Research)**
 - ▶ Rozvoj vzdělávací a jazykové politiky
 - ▶ Konkurenceschopnost vědy a inovativní projekty
- ▶ **Ministryně školství Mailis Reps**
 - ▶ **Zákon o vzdělávání Estonské republiky (1992)**
 - ▶ **Zákon o vysokých školách (1995)**
 - ▶ **Zákon o soukromých školách (1998)**
 - ▶ Zákon o institucích odborného vzdělávání (1998)
 - ▶ Zákon o studijních dávkách a studiu
 - ▶ **Estonská Strategie celoživotního učení 2020**
- ▶ **„Standard vysokoškolského vzdělávání“**
 - ▶ Požadavky na vysoké školství
 - ▶ Udělování licencí a akreditací pro studijní programy

ŠKOLNÉ

BAKALÁŘSKÉ A MAGISTERSKÉ STUDIJNÍ PROGRAMY

- ▶ Některé jsou bezplatné
- ▶ Školné se na různých VŠ může značně lišit
- ▶ Obvykle od 1 660 EUR do 7 500 EUR ročně (43-195 tis. Kč/rok)
 - ▶ Dražší studijní programy - medicína (až 11 000 EUR ročně = 286 tis. Kč) a právo
- ▶ Rozlišení školného pro studenty z EU a mimo EU
- ▶ Výměnní studenti jsou osvobozeni od školného a mají nárok na grant

DOKTORSKÉ STUDIJNÍ PROGRAMY

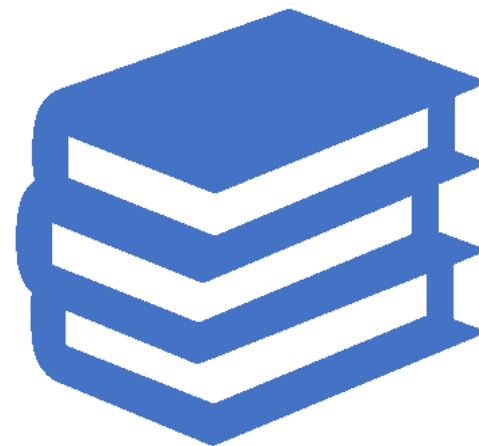
- ▶ Na veřejných vysokých školách bez školného

Soukromé vzdělávací instituce

- ▶ oprávněny stanovit školné

STIPENDIA pro:

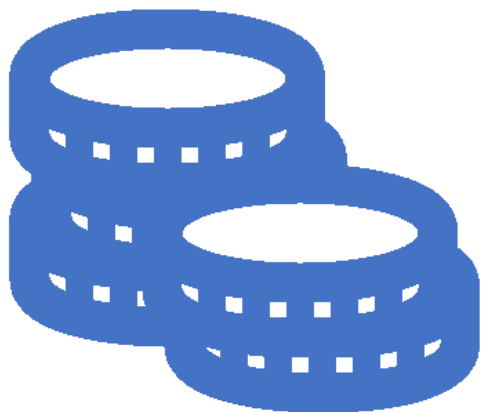
- ▶ Studenty VŠ a výzkumné pracovníky na veřejných VŠ
- ▶ Magisterské a doktorské studijní programy (i některé bakalářské)
- ▶ Studenty se speciálními vzdělávacími potřebami
- ▶ Mezinárodní studijní programy
 - ▶ Compatriots'stipendia, Erasmus+
 - ▶ Program „DoRa“
- ▶ Bilaterální dohody Estonska s ČR (Archimedova Nadace)

ERASMUS+

- ▶ Pro VŠ studenty se zájmem o studium a práci v zahraničí
- ▶ Stipendium na **studijní pobyt - 330 EUR/měsíc (8 500 Kč)**
 - ▶ 89 % zahraničních studentů spokojeno s životním a studijním standardem v Estonsku
 - ▶ Cenová dostupnost (nižší životní náklady)
- ▶ Stipendium na **praktickou stáž - 480 EUR/měsíc (12 400 Kč)**

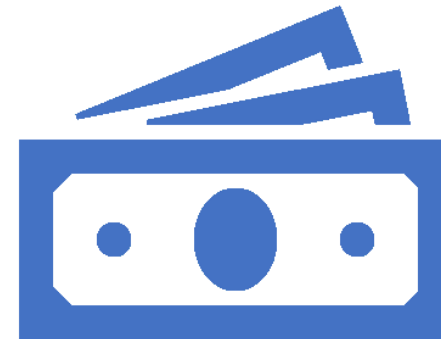
FINANČNÍ NÁROČNOST NA VEŘEJNÝ ROZPOČET

- ▶ Veřejné výdaje na **vzdělávání** (2016)
 - ▶ **1243,3 mil. EUR** (5,8 % HDP)
 - ▶ 2017 - 1330,3 mil. EUR (zvýšení o 7 %)
- ▶ Veřejné výdaje na **vysokoškolské vzdělávání** (2016)
 - ▶ **213,6 mil. EUR** (0,99 % HDP)
- ▶ Financování **státních a obecních institucí**
 - ▶ Krytí provozních nákladů
 - ▶ Financování studentských míst

FINANCOVÁNÍ VŠ

- ▶ **213,6 mil. EUR** (0,99 % HDP)
- ▶ **Převážně prostředky ze státního rozpočtu (2012 reforma)**
 - ▶ Podpora činnosti VŠ (náklady na studium, administrativní náklady, investice)
 - ▶ Cílené financování
- ▶ Poskytování placených služeb
- ▶ Příjmy z výzkumných a vývojových činností

FINANCOVÁNÍ ODBORNÉHO VZDĚLÁVÁNÍ

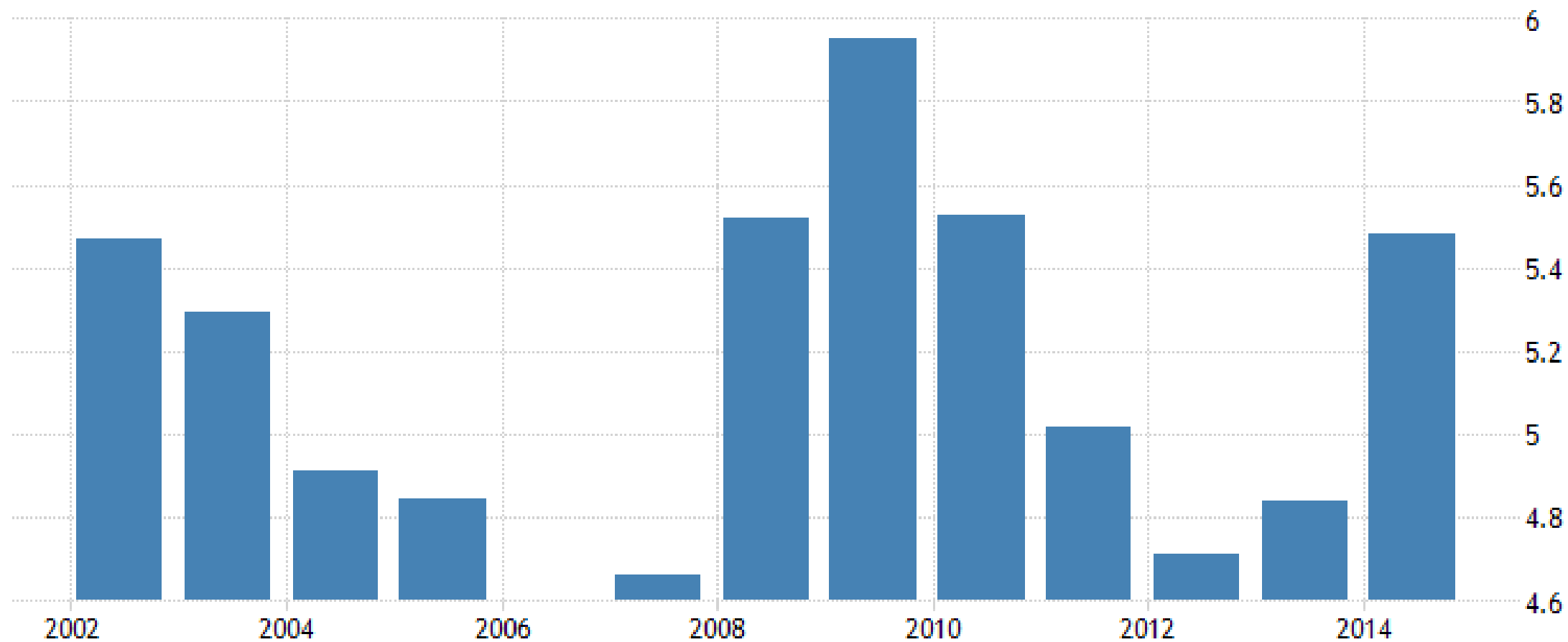
- ▶ 5 vysokých škol (+ 33 odborných sekundárních škol)
- ▶ 86 % studentů ve státních školách, 12 % v obecních a 2 % v soukromých
- ▶ **FINANCOVÁNÍ:**
 - ▶ 88 % ze státního rozpočtu (**80 mil. EUR**, 0,37 % HDP)
 - ▶ 12 % ze příspěvků místních samospráv

VEŘEJNÉ VÝDAJE NA ŠKOLSTVÍ 2017-2022 (v mil. EUR)

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
CELKOVÉ VÝDAJE	9 656	10 560	11 275	11 738	10 928	12 137
MISISTERSTVO ŠKOLSTVÍ A VÝZKUMU	574	662	676	705	672	626

Zdroj: State Budget Strategy 2019-2022

VEŘEJNÉ VÝDAJE NA ŠKOLSTVÍ (% HDP)

REFORMY VE ŠKOLSTVÍ

- ▶ **Počátek 90.let - proces odstranění sovětské ideologie (+ zvyšování autonomie VŠ)**
- ▶ 1998 - zahájení projektu "Systém řízení kvality v Estonsku"
- ▶ 2008 - změna modelu financování škol (z kritérií "na obyvatele" a "podle třídy")
- ▶ **2014 - přijata „Estonská Strategie celoživotního učení 2020,,**
 - ▶ Cílem poskytnout všem obyvatelům vzdělání - snižování sociálních a ekonomických nerovností
- ▶ 2018 - zvyšování platů učitelů o 36 milionů EUR z kapitoly MŠMT

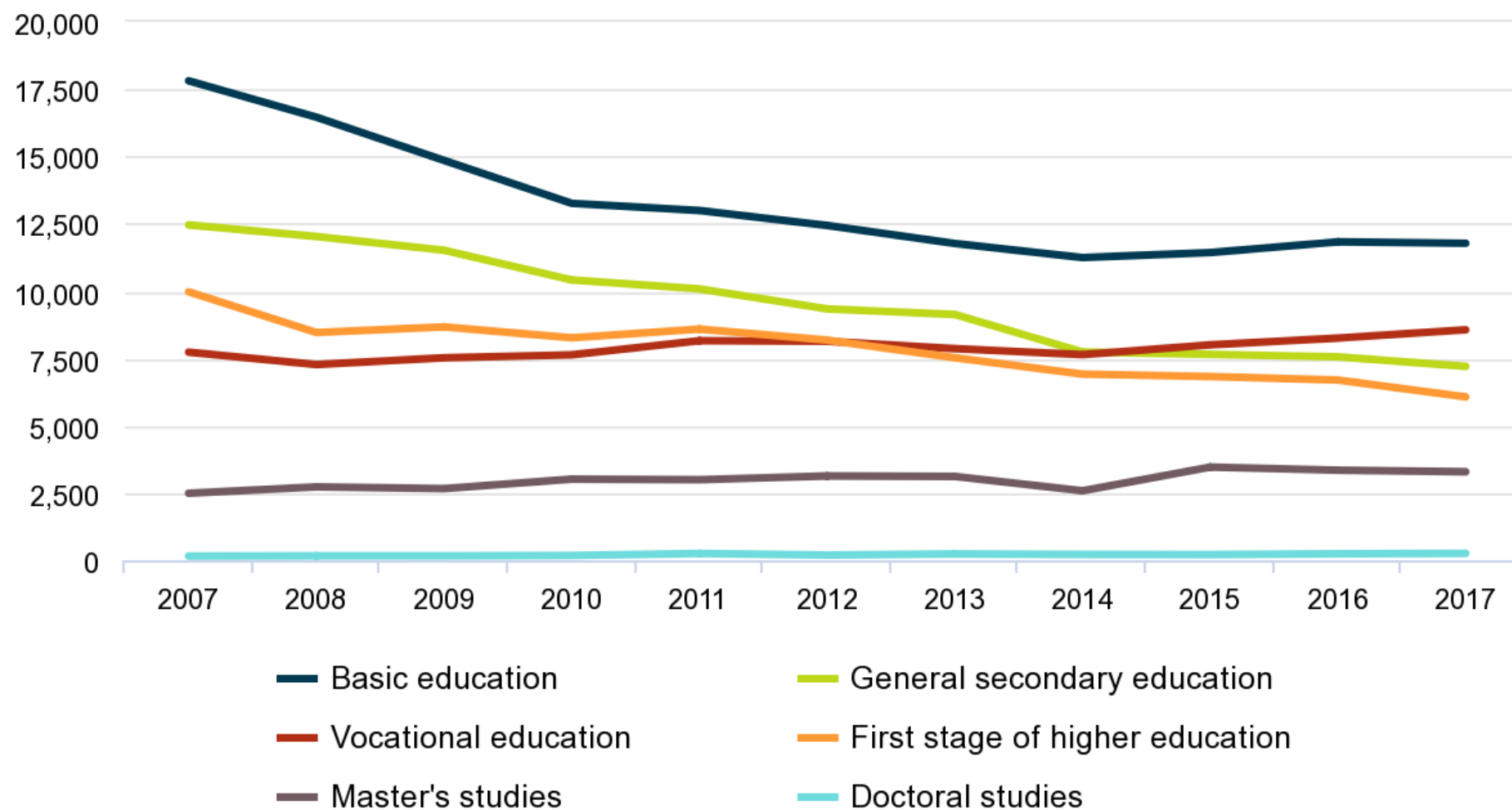
REFORMY VYSOKOŠKOLSKÉHO SYSTÉMU

- ▶ 1996 - Standard vysokoškolského vzdělávání
 - ▶ požadavky na VŠ vzdělávání a akreditaci
- ▶ 2001 - plán nových reforem vysokoškolského vzdělávání
- ▶ 2002 - změna délky bakalářského studijního programu na 3-4 roky
- ▶ 2005 - legalizace uznání zahraniční kvalifikace
- ▶ 2006 - změny téměř ve všech oblastech vysokoškolského vzdělávání
 - ▶ Od učebních osnov až po financování a strukturu
- ▶ 2008 - změna zákona o vysokých školách
- ▶ 2012 - **REFORMA VYSOKOŠKOLSKÉHO VZDĚLÁVÁNÍ**
 - ▶ Systém financování VŠ vzdělávání neodpovídá trhu práce (více odborníků - učitelé, inženýři)
 - ▶ Problém se svobodnou vůlí studentů (bezplatné volné studijní pozice v některých oborech - přitahovaly talentované studenty, aby nemuseli platit školné)
 - ▶ Cíl reformy: zvýšení kvality, spravedlnosti systému a efektivnosti studií

AKTUÁLNÍ PROBLÉMY VE VZDĚLÁVACÍM SYSTÉMU

- ▶ Snížení počtu vysokých škol v Estonsku
 - ▶ 2017/2018: 20 vysokoškolských institucí, z toho 6 soukromých
 - ▶ Vrchol v roce 2001 a 2002 (49 institucí), od daných let tento počet klesá
- ▶ Demografické změny v zemi
 - ▶ Podíl starších studentů se zvyšuje v důsledku snižování počtu mladých lidí v zemi, tedy potenciálních studentů
- ▶ Nedostatek mladých učitelů

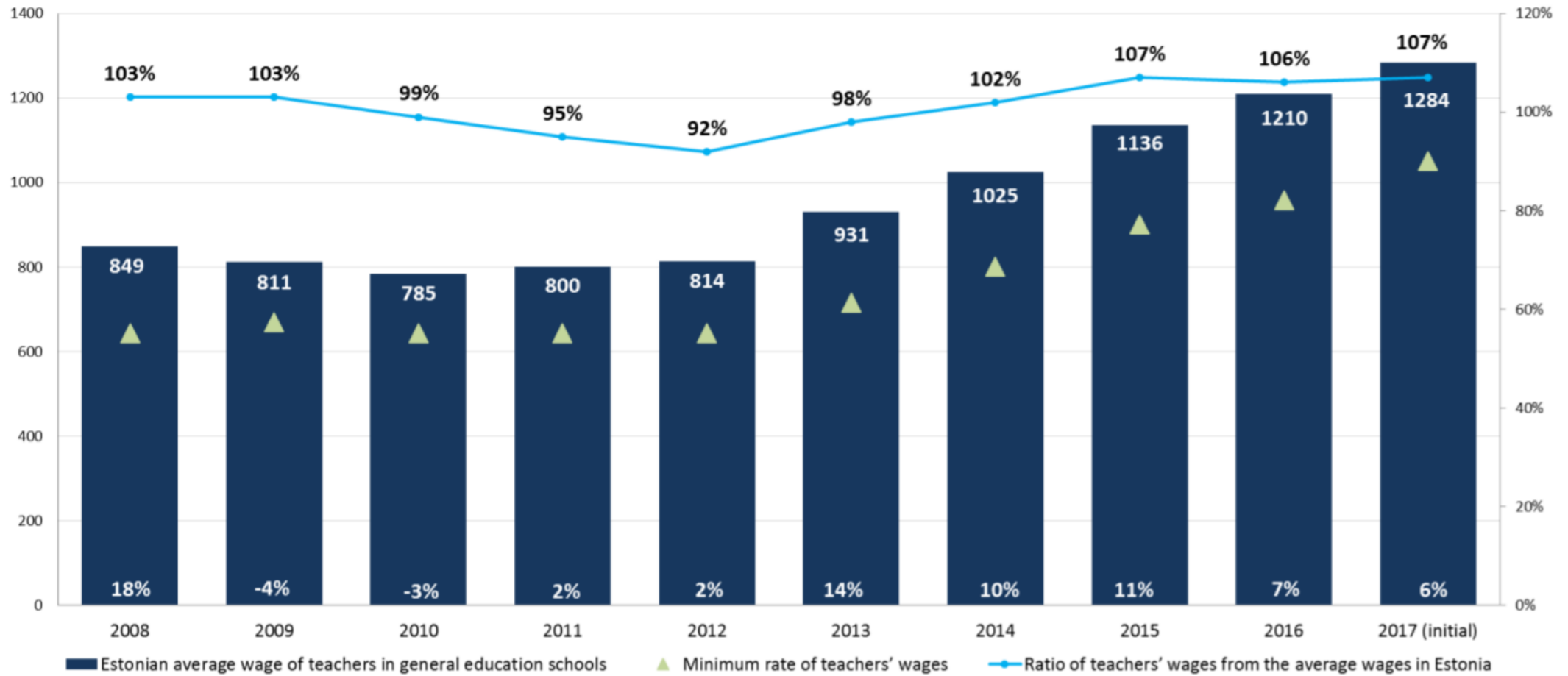
Education attainment, 2007–2017^a

^a The year when the academic year ends.

Source: EHIS

VÝVOJ PLATU UČITELŮ

Source: Balance data information system of the Ministry of Finance

VÝUKOVÝ SYSTÉM V ČESKÉ REPUBLICE

- ▶ VÝDAJE 2018 na kapitolu MŠMT - 187 415 571 tis. Kč
 - ▶ Z toho na VŠ vzdělávání - 46 001 484 tis. Kč
- ▶ Veřejné vysoké školy - ústřední vládní instituce - zřizovatelskou funkci má parlament
- ▶ ZÁKON O VYSOKÝCH ŠKOLÁCH (1999)
 - ▶ veřejné, soukromé a státní (policejní a vojenské VŠ)
 - ▶ univerzitního (Bc./Mgr./doktorské) a neuniverzitního typu (Bc./případně Mgr.; nečlení se na fakulty!!)

26 veřejných, 43 soukromých a 2 státní (k 31.12.2013)

KOMPARACE VYSOKOŠKOLSKÝCH SYSTÉMŮ

ESTONSKO

▶ POZITIVA

- ▶ Vstřícnost k jedincům (podpora rovnosti ve vzdělávání)
- ▶ Otevřený přístup k inovacím
- ▶ Bezplatná zdravotní péče
- ▶ Studentské půjčky

▶ NEGATIVA

- ▶ Snížení počtu vysokých škol, (demografická situace)
- ▶ Nízká atraktivita učitelské profese

ČESKÁ REPUBLIKA

▶ POZITIVA

- ▶ Bezplatná VVŠ (danou dobu)
- ▶ Bezplatná zdravotní péče
- ▶ Široké spektrum stipendií
- ▶ Větší výběr VŠ

▶ NEGATIVA

- ▶ nerovný přístup ke vzdělávání (soukromé vs. veřejné VŠ)
- ▶ Nižší finance na chod školy (s ohledem na bezplatnost)

DISKUZE

Uvažovali byste o Erasmu v Estonsku?

ZDROJE

<https://www.scholaro.com/pro/Countries/Estonia/Education-System>

http://4liberty.eu/wp-content/uploads/2016/08/Estonian-Education-System_1990-2016.pdf

<http://www.studyinestonia.ee/en/tuition-fees>

<https://www.euroskop.cz/517/667/clanek/studium-prace-a-cestovani-v-estonsku/?ulozit=1>

https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/estonia/funding-education_en

https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/higher-education-24_en

https://ec.europa.eu/education/study-in-europe/country-profiles/estonia_en

<https://www.stat.ee/aticle-2018-06-21-the-share-of-older-students-in-vocational-and-higher-education-is-increasing?>

<https://www.educations.com/study-guides/europe/study-in-estonia/education-system-13581>

<https://www.oecd-ilibrary.org/docserver/9789264251731-5-en.pdf?expires=1554714343&id=id&accname=guest&checksum=DC7B4F40BD8556BD51DDD083BBAD0C67>

https://dk.upce.cz/bitstream/handle/10195/60157/PaulisovaK_KomparaceVzdelavacich_TL_2015.pdf?sequence=3&isAllowed=y

<https://www.european-agency.org/country-information/estonia/financing-of-inclusive-education-systems>

https://en.wikipedia.org/wiki/Education_in_Estonia

https://www.czso.cz/documents/10180/46834153/23004816_1.pdf/93225018-a60e-4b5a-8621-d8840289157d?version=1.1

<https://www.stat.ee/53721>

<https://news.err.ee/632847/estonian-government-approves-2018-state-budget>

<https://www.stat.ee/aticle-2018-06-21-the-share-of-older-students-in-vocational-and-higher-education-is-increasing?>

https://www.rahendusministeerium.ee/system/files_force/document_files/state-budget-strategy-2019-2022-stability-programme-2018.pdf?download=1

https://www.rahendusministeerium.ee/et/system/files_force/document_files/res_2018-2021_eng.pdf?download=1

`<iframe src="https://data.worldbank.org/share/widget?indicators=SE.XPD.TOTL.GD.ZS&locations=EE&year_high_desc=false" width='450' height='300' frameBorder='0' scrolling="no" ></iframe>`

<http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/system-vzdelavani-v-cr>

<https://www.mfcr.cz/cs/o-ministerstvu/vzdelavani/rozpocet-v-kostce/statni-rozpocet-v-kostce-2018-31944>

**DĚKUJEME ZA
POZORNOST!**